Пише: Жељко Пантелић
среда, 10 фебруар 2010 09:10

(EUobserver, 8.2.2010)

Поново су завладала нереална очекивања о брзини интеграције Србије у Европску унију. Истраживање ЦЕСИД-а показује да скоро половина становника Србије верује да ће земља ући у ЕУ за мање од пет година. Очекује их разочарање.

Чак и у најповољнијем сценарију – без политичких фактора који би могли успорити тај процес, Србија не може добити статус кандидата пре 2011.

Приступни преговори би тада могли почети тек 2012. и могли би бити закључени 2016. уз стварни улаз у ЕУ тек 2018. Међутим, узимајући у обзир вероватне компликације на које ће се успут наићи, година 2020. је реалнија претпоставка.

Београд је предао пријаву за чланство у децембру 2009. На њој се неће радити све док се не оствари потпуна сарадња са Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију. То на првом месту значи хапшење и изручење Хагу Ратка Младића, ранијег војног руководиоца босанских Срба, који је наводно одговоран за масакр у Сребреници 1995. године.

Након изручивања Младића, земљама чланицама ће бити потребно неколико недеља да овласте Европску комисију која треба да припреми формално „мишљење“ о пријави Србије. За завршетак те процене биће потребна још једна година, или и чак дуже. Та процена ће бити основица за политичку дебату о вредностима захтева за чланство.

До сада ниједна чланица ЕУ није условила кандидатски статус Србије њеним признањем независности Косова. Ту некадашњу провинцију која се од Србије отцепила 2008. признале су 22 од 27 земаља чланица ЕУ. Међутим, јасно је да ће Србија, ако постане кандидат за члана ЕУ, морати да буде конструктивнија у односу на Косово, јер се све одлуке у вези са проширењем ЕУ доносе консензусом.

Пре него што разговори о чланству почну, мора да ступи на снагу припремни Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП). За то је неопходно да га све земље-чланице ратификују. Сходно претходним искуствима, за тај процес је потребно најмање две године од тренутка када Савет министара, који представља земље чланице, донесе такву одуку.

Током те фазе питање Косова ће бити вероватно оно које ће одређивати брзину тог процеса. Чланице ЕУ које су признале независност Косова би могле користити ратификацију ССП као притисак на Србију за концесије према Косову. Уколико Србија пристане на неко решење које је прихватљиво како за ЕУ, тако и за Приштину, то не мора неопходно да води успоравању процеса, и Брисел би Србију тада могао да награди ранијим почетком преговора о уласку. Али чак и тада, они неће почети пре 2012.

Србија има боље административне капацитете од земаља у суседству. Током разговора о придруживању биће и додатних прилика да се оне уздигну до нивоа стандарда ЕУ. Међутим, преговарачке процедуре су сада пооштрене. Насупрот ранијим проширењима ЕУ, сада чак и пре почетка преговора о поглављу које се односи на неку групу закона треба задовољити известан број критеријума.

Осим тога, многе државе чланице ЕУ су увеле правила према којима комитети за спољне послове њихових националних парламената морају испититати и одобрити како отварања, тако и закључивања преговора по појединим поглављима. Уз то, захтеви за примену „Копенхашких критеријума“ – скуп захтева који се односе углавном на људска права и демократију – сада су због проблема који су настали после пријема Бугарске и Румуније постали строжи него икада

Према стратегији проширења из 2008, ЕУ све до тренутка када су преговори скоро пред завршетком неће објављивати циљне датуме за пријем. У случају најповољнијег сценарија, ти преговори би се могли завршити и уговор о приключивању потписати 2017. године. После тога би следила још једна или једна и по година за ратификацију од свих земаља чланица ЕУ и Европског парламента, уз формални приступ током 2018. године.

Па чак и ако Србија успе да прође кроз преговоре без коначног решења питања Косова, не може бити никакве сумње у то да земље које су признале независност Косова неће

дати „зелено светло“ њеном уласку у ЕУ – сем у случају ако се постигне споразум о Косову. Нико у ЕУ није спреман да прими још један Кипар.

(Превод са енлеског **Василије Клефтакис**)